

Pestprotocol

Onze school werkt aan een veilig schoolklimaat waarin kinderen respectvol met elkaar omgaan. Dit doen wij o.a. door het werken met en uitdragen van de principes van de Vreedzame School. Dit werkt **preventief t.a.v. pestgedrag**.

Daarnaast hanteren wij onderstaand pestprotocol waarin opgenomen een oplossingsgericht pestaanpak, een aanpak tegen cyberpesten en sancties tegen (cyber)pesten als de basis van de Vreedzame School niet (meer) werkt.

Inleiding

Scholen hebben, net als ouders, de verantwoordelijkheid om het aantal pestincidenten te verminderen, onder andere door er op een veilige en effectieve manier op te reageren. Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor kinderen om zich goed te kunnen ontwikkelen. Op die manier wordt een situatie vermeden waarin kinderen en/of volwassenen aan zichzelf zijn overgeleverd met betrekking tot het oplossen van (pest)problemen.

Binnen deze verantwoordelijkheid valt ook het hebben van een pestprotocol. Een pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer gepest wordt. Door het hebben van een pestprotocol geeft de school aan dat pesten onderkent wordt en niet wordt gedoogd. Wanneer de school vervolgens direct optreedt wanneer er sprake is van pesten, is het voor pesters duidelijk dat wat ze doen risico's met zich meebrengt.

Hieruit volgt dat een paar belangrijke attitudes geïntegreerd moeten zijn om problemen aan te kunnen pakken. Toegespitst op het pestprobleem gaat dat om:

- Een sfeer kunnen creëren waarin pesten door het complete team eenduidig als ongewenst gedrag wordt aangemerkt.
- Het belang onderkennen dat er voor zowel slachtoffer als dader hulp geboden moet worden.
- Willen onderschrijven dat ook toeschouwers en "medeweters" een rol in het proces vervullen.
- Begripvol kunnen luisteren, daar de tijd voor kunnen nemen en open staan voor ideeën van de kinderen.
- Steunend en hulpvaardig kunnen zijn. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat je zorgt dat de kinderen merken dat je hun medestander bent, laat ze niet in de kou staan en help de groep goede oplossingen te vinden.
- Duidelijk stelling nemen tegen pesten en dit niet gedogen.

Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over pesten:

- Tijdens de intake gesprekken
- Tijdens de informatieavonden via uitleg over de Vreedzame School
- Op de website van de school via het pestprotocol
- Indien het pesten van/door hun kind dusdanige vormen aanneemt dat ouders/verzorgers geïnformeerd dienen te worden; zie verder bij OPA (oplossingsgerichte pestaanpak) en sancties

Binnen de school heeft iedereen het recht en de plicht om pesten te melden. Dit geldt voor gebeurtenissen in de klas, maar ook in de gang, op het plein, op weg naar en van school, in de buurt, op de club of op internet.

Praten over pesten is geen klikken!

OPA -Oplossingsgerichte pestaanpak

Bovenstaande attitudes komen aan de orde in De Vreedzame School. Daarnaast willen wij met de oplossingsgerichte pestaanpak (OPA) heel specifiek optreden tijdens pestincidenten. OPA is een stappenplan om effectief en **oplossingsgericht** tegen pesten op te treden en is onderdeel van lessen van de Vreedzame School. De stappen lijken op zich simpel; in eerste instantie neem je het kind dat gepest wordt apart en bespreekt de problemen. Je licht de ouders in en er wordt een groepje kinderen geformeerd die een steungroep vormen en gaan helpen. Tenslotte kijk je na een week of twee wat er veranderd is.

Eén van de gevolgen van het toepassen van OPA is dat kinderen (en leerkrachten) leren om samen conflicten op te lossen door verantwoordelijkheid voor elkaar te aanvaarden. Om de stappen effectief toe te passen, heeft de leerkracht communicatieve vaardigheden en een speciale houding ten opzichte van de leerlingen. Dit is niet anders dan bij de Vreedzame School! Omdat het bij deze aanpak belangrijk is geen deel van het probleem te worden en omdat je een beroep doet op de leerlingen om het probleem op te lossen, is juist die vaardigheid essentieel voor het slagen van deze aanpak.

Wat dit stappenplan bijzonder maakt en aansluit op onze werkwijze, is dat het erin voorziet dat het pesten op een voor alle betrokkenen veilige manier wordt opgelost en dat het kinderen (en volwassenen) leert om op een andere manier om te gaan met conflicten.

Aanpak:

Bij deze aanpak doe je een beroep op het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep. Door niet te beschuldigen, maar empathie op te roepen en iedereen als potentiële oplosser van het probleem te zien, stimuleer je de positieve krachten in zo'n groep.

De oplossingsgerichte pestaanpak is opgebouwd uit de volgende 7 stappen:

Stap 1: Een gesprek met het kind dat gepest wordt en vervolgens met de ouders/verzorgers.

Stap 2: Assistentiegroep samenstellen en groepsgesprek plannen.

Stap 3: Leg het probleem aan de groep uit.

Stap 4: Deel de verantwoordelijkheid.

Stap 5: Vraag naar ideeën in de groep en kom tot een besluit.

Stap 6: Laat het resultaat aan de assistentiegroep over en observeer hoe het gaat.

Stap 7: Spreek de assistentiegroep, het gepeste kind en ouders/verzorgers opnieuw.

Mogelijke stappen in de begeleiding van de pester:

Bij OPA wordt de pester niet meegenomen in de aanpak, dit omdat via de aanpak met gepeste en hulpgroep het gedrag van de pester al aangepakt wordt. Toch kan het in bepaalde situaties nodig zijn om ook de pester te spreken/te helpen. Hieronder de mogelijke stappen die wij hanteren;

- De pester mogelijkheden aanbieden voor oplossingen volgens de aanpak van de Vreedzame School
- Contact met ouders opnemen en elkaar informeren en overleggen.

- Praten over de (achterliggende)reden/oorzaak van het pesten.
- Inschakelen externe hulp: sociale vaardigheidstrainingen, het centrum voor jeugd en gezin (CJG), huisarts, GGD.

Cyberpesten

Kinderen en jongeren hebben met elkaar contact via mobieltjes en computers. In dit contact kunnen ze elkaar ook op allerlei manieren pesten, Dit heet cyberpesten. Het pesten zelf is meestal niet anders dan bij traditioneel pesten, de impact en de aanpak is wel anders.

Het cyberpesten bevindt zich meestal buiten ons gezichtsveld, maar komt bijna altijd naar school. Dit omdat kinderen op school elkaar informeren over wat er 'gezegd' is op het internet of verder gaan met pesten waar ze gestopt zijn op het internet.

De regels van De Vreedzame School en de oplossingsgerichte pestaanpak passen we ook toe voor het computergebruik en cyberpesten. Ook de sancties worden toegepast indien cyberpesten grote vormen aanneemt.

Ouders spelen een belangrijke rol als het gaat om cyberpesten. Het is belangrijk ouders hier jaarlijks over te informeren.

Wat doet school om cyberpesten te voorkomen?

- * Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten.
- * Afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken.
- * (Cyber)Pesten bespreken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.
- * Sancties van het pestprotocol (zie boven) consequent toepassen.
- * Schoolgids aanpassen. "het maken van opnames van medeleerlingen en leerkrachten zonder toestemming kan leiden tot disciplinaire maatregelen/schorsing/verwijdering/"
- * Met leerkrachten jaarlijks praten over internet en de gevolgen. Zelf bijblijven is noodzakelijk.
- * Ouders informeren door een ouderavond. Door met de ouders samen te werken is cyberpesten aan te pakken.
- * Leerlingen het Diploma Veilig Internet laten behalen. Website [Ik Surf Veilig](#).

Sancties

Er zijn gevallen waar de aanpak van de Vreedzame School en OPA niet werken. Ook kan het zijn dat het pestgedrag te heftig/groot is, dat direct andere maatregelen nodig zijn.

Indien nodig kan een directie dan over gaan tot een tijdelijke verwijdering. Hieraan voorafgaand zal altijd overleg gepleegd worden met ouders/verzorgers.

Het gedrag betreft o.a.:

- Herhaaldelijk fysiek geweld (schoppen, slaan, vernielen, ed.)
- Herhaaldelijk verbaal gebeld (vloeken, schelden, bedreigen e.d.)
- Herhaaldelijk fysiek of verbaal pesten (idem als hierboven)

In de meeste gevallen, voordat een tijdelijke verwijdering aan de orde is:

- Zijn er herhaaldelijk waarschuwingen door de leerkracht geweest
- Is de leerling herhaaldelijk uit de klas gehaald/gestuurd zijn en bij andere leerkrachten en/of directeur geweest zijn
- Zijn er herhaaldelijke gesprekken gevoerd met de ouders en leerkracht/directie/interne begeleiding over het gedrag van het kind

In geval van tijdelijke verwijdering krijgt een kind werk mee. De directeur draagt er zorg voor dat de continuïteit van het leerproces wordt gewaarborgd.
De directeur brengt altijd het bestuur op de hoogte van een tijdelijke verwijdering.

En verder

In de onderstaande stukken staan andere zaken dan bovenstaand die van belang zijn in de aanpak tegen (cyber)pesten.

Pesten en plagen:

Er is een groot verschil tussen pesten en plagen.

- Pesten is gemeen, plagen niet.
- Om plagen kun je lachen, om pesten niet.
- Plagen houdt weer op, pesten gaat steeds door.
- Pesten is "eenrichtingsverkeer", plagen is "tweerichtingsverkeer".

Pesten is iemand op een gemene manier telkens weer plagen. Pesten kan zowel fysiek als verbaal tot uiting komen.

Pesten kan door verschillende partijen gemeld worden en moet altijd serieus genomen worden. Ook al lijkt het niet erg, de gepeste ervaart dit wel zo! De partijen kunnen zijn; gepeste, klasgenoten, ouders, leerkrachten, ib en directie.

School

- Zodra pestproblematiek op individueel niveau wordt aangepakt (zowel de gepeste als de pester) moet dit worden vermeld in het leerlingdossier. Denk hierbij ook aan, zodra pesten met/door de ouders besproken wordt.

Bij OPA zit een Stappenplan wat ingevuld wordt en kan worden opgeslagen in het leerlingdossier.

Contactpersonen

Onze school heeft een contactpersoon. Contactpersonen zijn personen binnen de school, anders dan directie en interne begeleiding, die geraadpleegd kunnen worden door kinderen, ouders en leerkrachten over zaken waarin zij zich onheus bejegend voelen, onveilig voelen, niet gehoord voelen en dergelijke. De contactpersoon is niet degene die de problemen oplost. Zij/hij bieden een luisterend oor en helpen de vragers op weg naar de juiste personen, instanties. Zij zijn een soort bemiddelaars.

Ook in geval van (cyber)pesten kan een contactpersoon een middel kunnen zijn indien gesprekken met leerkracht, directie of interne begeleiding niet tot een oplossing leiden. In de schoolgids kunt u zien wie de contactpersoon van onze school is.

Ouders van de pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of lid te worden van een andere vereniging.
- Beloon het gewenste gedrag van uw kind.

- Maak uw kind duidelijk dat u achter het beleid en de beslissingen van de school staat.

Ouders van gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Het zelfvertrouwen en het zelfrespect vergroten door positieve stimulering.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of lid te worden van een andere vereniging.
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens vertellen'. Hierdoor plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Alle ouders:

- Neem de ouders van zowel het gepeste kind als de pester serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf en voor anderen op te komen.
- Indien u naar uw mening geen gehoor vindt op school over het (cyber)pesten kunt u terecht bij de contactpersoon, het schoolbestuur of de (landelijke) klachtencommissie. In de schoolgids vindt u de gegevens van deze personen/instanties.
- Om meer te weten over (cyber)pesten, kun je op internet het nodige vinden. De volgende websites zijn in elk geval interessant:

www.pestweb.nl (vooral voor kinderen)

www.ouders.nl

www.mijnkindonline.nl

www.cyberpesten.be

www.iksurfveilig.nl

www.pestten.net

www.meldpunt.nl (meldpunt discriminatie internet)

www.helpwanted.nl (meldpunt van ongewenste seksuele of illegale praktijken op internet)

www.mediaenco.nl

Bijlage: verkort stappenplan OPA
De Oplossingsgerichte PestAanpak is opgebouwd uit de volgende 7 stappen:

Stap 1:

Een gesprek met het kind dat gepest wordt en vervolgens met de ouders/verzorgers.

Stap 2:

Assistentiegroep samenstellen en groepsgesprek plannen.

Stap 3:

Leg het probleem aan de groep uit.

Stap 4:

Deel de verantwoordelijkheid.

Stap 5:

Vraag naar ideeën in de groep en kom tot een besluit.

Stap 6:

Laat het resultaat aan de assistentiegroep over en observeer hoe het gaat.

Stap 7:

Spreek de assistentiegroep, het gepeste kind en ouders/verzorgers opnieuw.